

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-13

Diarienummer SMF-2025-00389

Handläggare

Charlotte Blomgren

031-365 59 21

charlotte.blomgren@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande till stadsrevisionen avseende revisionsredogörelse för stadsmiljönämndens verksamhet 2024

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till stadsrevisionen som stadsmiljönämndens eget yttrande.
2. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. 2024 års granskning har bestått av

- grundläggande granskning
- skydd mot fordonsburna attacker
- arbetet mot invasiva växter
- personsäkerhet för förtroendevalda
- styrning och uppföljning av Göteborgs Stads arbete med högvattenskydd
- Uppföljning

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden, är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig med undantag för arbetet med skydd mot fordonsburna attacker. Det föreligger förvisso brister och förbättringsområden men dessa förändrar inte helhetsbedömningen av nämnden.

Utifrån årets granskning lämnar stadsrevisionen följande rekommendationer:

- Nämnden rekommenderas att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.
- Nämnden rekommenderas att systematisera sitt arbete med skyddet mot fordonsburna attacker. Detta innebär att nämnden behöver säkerställa att nödvändiga rutiner och arbetssätt tas fram och implementeras, att ansvar och

roller tydliggörs och att de medarbetare i förvaltningen som är i behov av utbildning ges detta.

- Nämnden rekommenderas att ta fram en heltäckande analys av var i staden risk finns för fordonsburna attacker som underlag för att vidta nödvändiga åtgärder.
- Nämnden rekommenderas att säkerställa tillgången till korrekt information om befintliga fordonshindars placering och skick.
- Nämnden rekommenderas att öka bekämpningen av invasiva arter samt genomföra fler miljörevisioner/ öka antalet miljörevisioner.

Följande rekommendationer kvarstår sedan tidigare år (2023), mot bakgrund av att ingen uppföljning av dessa skett under 2024:

- Nämnden rekommenderas att stärka uppföljningen och kontrollen av egen regiverksamheten.
- Nämnden rekommenderas att genomföra egna kontroller inom ramen för avtalsuppföljningen.
- Nämnden rekommenderas att införa kontroller som säkerställer att nämnden bara betalar för korrekt utfört arbete.

Stadsmiljöförvaltningen kommenterar de rekommendationer och bedömningar som stadsrevisionen har redovisat i sin revisionsredogörelse.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet är av formell karaktär. Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ärendet är av formell karaktär. Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension

Bedömning ur social dimension

Ärendet är av formell karaktär. Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Information om stadsrevisionens granskningar 2024 har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 2024-06-05

Bilagor

1. Stadsrevisionens Revisionsredogörelse för stadsmiljönämnden – granskning av verksamhetsåret 2024

Ärendet

Stadsrevisionen har granskat nämndens räkenskaper, verksamhet och interna kontroll för år 2024 och upprättat en revisionsredogörelse (bilaga 1).

Revisionsredogörelsen har översänts till stadsmiljönämnden för yttrande.

Stadsmiljönämnden har fått tid att yttra sig över stadsrevisionens rekommendationer till 19 juni 2025. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder nämnden har vidtagit och/eller planerar att vidta med anledning av de rekommendationer som lämnats i revisionsredogörelsen.

Förvaltningens bedömning

Varje år granskar kommunens revisorer nämndens verksamhet i den omfattning som följer av god revisionssed. Årets granskning består av

- grundläggande granskning
- skydd mot fordonsburna attacker
- arbetet mot invasiva växter
- personsäkerhet för förtroendevalda
- styrning och uppföljning av Göteborgs Stads arbete med högvattenskydd
- uppföljning

Den samlade bedömningen, utifrån årets granskning av nämnden, är att verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vidare är bedömningen att nämndens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig. Stadsrevisionen har noterat ett antal brister och förbättringsområden utifrån årets granskningar:

Granskning av grundläggande granskning

Genomförd granskning visar att det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet är förenligt med reglemente, kommunfullmäktiges mål och riktlinjer, men att brister i följsamheten mot stadens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning föreligger. Den angivna budgeten i nämndens delårsrapporter per mars och per augusti redovisar inte samma siffror som nämndens budgetbeslut trots att nämnden inte har beslutat om att ändra budgeten under året. Nämnden har inte heller periodiserat sin investeringsbudget. Nämnden har inte publicerat samtliga nämndhandlingar på stadens webbplats, vilket inte står i överensstämmelse med beslut i fullmäktige. Nämnden har hanterat inträffade personuppgiftsincidenter på ett tillfredsställande sätt.

Nämnden rekommenderas att stärka följsamheten mot Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen tar till sig rekommendationen och ändrar rutin vid eventuella budgetjusteringar. Investeringsprojekt löper ofta över flera år och kan därmed vara svåra att periodisera på rätt år varför nyttan med periodisering på månader behöver ses över. Frågan har överlämnats till stadsledningskontoret för översyn om riktlinjer bör uppdateras eller om stadens ekonomisystem behöver utvecklas för efterlevnad av riktlinjer.

Granskning av skydd mot fordonsburna attacker

Revisionen noterar att granskningen av skydd mot fordonsburna attacker visar på flera brister, bland annat när det gäller rutiner, roller och ansvar både i den konkreta implementeringen såväl som när det gäller området sett ur ett övergripande strategiskt perspektiv. Det föreligger en rad avvikelser mot centrala styrdokument på området. Organisationen är otydlig avseende ansvar. Nämnden saknar i allt väsentligt uppföljning och kontroll av befintliga hinder. Nämnden har dock agerat på olika sätt i samband med en höjning av terrorhotnivån mot Sverige vilket väger upp bedömning av helheten.

Nämnden rekommenderas att systematisera sitt arbete med skyddet mot fordonsburna attacker. Detta innebär att nämnden behöver säkerställa att nödvändiga rutiner och arbetssätt tas fram och implementeras, att ansvar och roller tydliggörs och att de medarbetare i förvaltningen som är i behov av utbildning ges detta.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen instämmer i revisionens iakttagelser och bedömningar gällande behovet av att stärka skyddet mot fordonshot i offentliga miljöer. Förvaltningen arbetar strukturerat med att möta samtliga rekommendationer som framgår i revisionsredogörelsen. Arbetet med skydd mot fordonshot bedrivs inom ramen för en förvaltningsövergripande process där såväl säkerhetsfunktion som projektledning, drift, trafikplanering och evenemangskoordination ingår. Genom att integrera skyddsplaneringen i ordinarie arbetsflöden och samverkansytor kommer det att säkerställas att förvaltningens olika delar har en gemensam lägesbild och samordnad hantering vid planering, genomförande och uppföljning.

Nämnden rekommenderas att ta fram en heltäckande analys av var i staden risk finns för fordonsburna attacker som underlag för att vidta nödvändiga åtgärder.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen arbetar systematiskt med att kartlägga särskilt sårbara platser inom stadens centrala delar, däribland torg, gågator, evenemangsytor och gångstråk i anslutning till kollektivtrafik. Samtidigt är det en utmaning att garantera en heltäckande lösning inom säkerhetsområdet med hänsyn till nämndens breda uppdrag bland annat kopplat till framkomlighet. Bedömningarna bygger på en etablerad process för omvärldsbevakning, hotanalys och utvärdering av inträffade händelser. Detta inkluderar både internationella incidenter och lokala förutsättningar. Analysen ligger till grund för förvaltningens fortsatta prioritering av skyddsåtgärder.

Förvaltningen genomför för närvarande en upphandling av certifierade mobila påkörningsskydd som ska kunna användas vid evenemang, marknader och andra temporära sammankomster i offentlig miljö. Parallellt utvecklas interna rutiner för hur dessa skydd ska kunna aktiveras och hanteras operativt, med tydlig ansvarsfördelning. Det finns en löpande samverkan med Polismyndigheten i frågan, både vad gäller behovsanalys och praktisk utformning av skyddsåtgärder vid olika typer av arrangemang. För att effektivisera planering och insatsförmåga arbetar förvaltningen även med att ta fram standardiserade TA-planer (trafikanordningsplaner) för de platser som identifierats som särskilt sårbara.

Nämnden rekommenderas att säkerställa tillgången till korrekt information om befintliga fordonshinders placering och skick.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Förvaltningen har även etablerat en rutin för att kontrollera att installerade fordonshinder är korrekt placerade och uppfyller uppsatta funktionskrav. Inspektion genomförs i samband med installation och vid behov under användningsperioden. I samband med detta arbete har även informationsklassningen av skyddsåtgärderna setts över, för att säkerställa att hantering och dokumentation sker i enlighet med gällande riktlinjer för informationssäkerhet.

Granskning av arbetet mot invasiva växter

Revisionskontorets bedömning är att nämndens arbete mot invasiva arter behöver utvecklas. Bekämpningen av invasiver bedöms ske på ett ändamålsenligt sätt då det utgår från lagstiftningen och genomförs med utbildad personal enligt fastställda rutiner.

Nämnden, givet fullmäktiges uppdrag, behöver öka inventeringen av var i staden invasiva arter finns och därefter öka antalet bekämpningsinsatser.

Samverkan behöver stärkas och formaliseras inom staden. Nämnden behöver öka samverkan med miljö- och klimatanämnden och säkerställa att de inventeringar som miljö- och klimatanämnden genomför används. Revisionen konstaterar också att hanteringen av invasiver vid byggnationer i staden finns formaliserad i form av stadens tekniska handbok. Samtidigt är det revisorernas uppfattning att antalet miljörevisioner som utförs är för få i förhållande till antalet bygg- och anläggningsprojekt som förvaltningen genomför under ett år. Givet kommunfullmäktiges budgetuppdrag till nämnden om att utöka arbetet mot invasiva arter så behöver antalet miljörevisioner öka. Slutligen ser revisorerna positivt på att det under 2025 kommer implementeras ett kvalitetsledningssystem för nämndens skötselentreprenader.

Nämnden rekommenderas att öka bekämpningen av invasiva arter samt genomföra fler miljörevisioner/öka antalet miljörevisioner.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen har fått en tillfällig budgetförstärkning på 3 miljoner kronor under 2025 och har därmed kunnat öka takten på bekämpningen av invasiva arter. Behovet av långsiktig finansiering för att öka bekämpningen, och lyckas över tid, har lyfts i nulägesanalysen. Utökad inventering av invasiva växter planeras starta under sommaren 2025. Inventeringsresultaten ska användas som underlag i prioriteringen av bekämpningsarbetet framåt och en handlingsplan för förvaltningen ska tas fram.

Stadsmiljöförvaltningen avser också att etablera tydligare rutiner kring bekämpning kopplat till bygg- och anläggningsprojekt. Detta genom mer omfattande och frekventa inventeringar av invasiva arter inom varje projekt där det bedöms kunna finnas invasiva arter. Vidare ska inventeringen ingå i projekteringsuppdraget (eller tidigare skede) för att

säkerställa att information om förekomst samt korrekt hantering av växtdelar och kontaminerade massor är tillgängligt vid entreprenadstart. Denna information ska framgå i projektets miljöplan.

Då tid att genomföra miljörevisioner är relativt begränsad med de resurser som finns tillgängliga idag kommer konsultstöd tas in under maj och juni 2025 för att genomföra ett antal miljörevisioner på våra bygg- och anläggningsprojekt (utförandeentreprenader i detta fall). Dessa miljörevisioner kommer främst följa upp efterlevnaden av Gemensamma miljökrav 2024, och delvis andra krav som ställs och framgår av projektets miljöplan. Stadsmiljöförvaltningens långsiktiga ambition är att kunna sköta detta arbete med egna resurser och på ett mer systematiskt vis där minst två projekt per miljöhandläggare ska revideras under ett år (vilket motsvarar cirka 12 revisioner per år).

Nämnden rekommenderas att formalisera och stärka samverkan inom staden kring arbetet mot invasiva arter.

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen ser positivt på samverkan i arbetet mot invasiva arter och arbetar för att öka samverkan inom staden genom att anordna nätverksträffar med andra förvaltningar och bolag. Nätverket är på tjänstepersonnivå, men för att samverkan ska ge resultat krävs engagemang från alla inblandade förvaltningar och bolag.

Stadsmiljöförvaltningen kommer att använda resultatet från miljöförvaltningens övergripande inventering av invasiva arter som underlag för fördjupad inventering, i syfte att få information om utbredning och täthet på bestånden, vilket är nödvändigt för att kunna rikta och prioritera bekämpning utifrån tilldelade budgetmedel.

Granskning av styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning

(Rekommendationer från 2023 kvarstår då stadsrevisionens uppföljning kommer att ske under 2025).

Stadsmiljönämnden har sedan den 1 januari 2023 ett samlat ansvar för Göteborgs Stads snöröjning på allmänna platser såsom gator, torg och i parker. Snöröjningen utförs både av stadens egen personal och av upphandlade entreprenörer. Oavsett driftsform har nämnden ett ansvar för verksamheten och behöver säkerställa att det finns tillgång till kompetens och resurser för att planera, styra, följa upp och kontrollera snöröjningen.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om nämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning. Begreppet snöröjning omfattar i det här fallet också halkbekämpning och liknande åtgärder.

Stadsrevisionen bedömer att stadsmiljönämnden delvis säkerställer en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av stadens snöröjning. Följande förbättringsområden har identifierats i granskningen:

Nämnden rekommenderas att stärka uppföljningen och kontrollen av egen regiverksamheten (kvarstår från 2023, ingen uppföljning har skett 2024).

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen har under 2024 genomfört ett utvecklingsarbete inom ramen för ett vinterprojekt. Arbetet har resulterat i konkreta förbättringsåtgärder, inklusive anpassning av verksamheten till gällande bestämmelser och föreskrifter samt förstärkta dokumentationsrutiner så som rutiner och krav för egenkontroller inom beredskapsledningen. Egenkontrollerna dokumenteras och lagras i systemstöd, vilket möjliggör en strukturerad uppföljning. Genom att analysera dessa kontroller identifieras återkommande brister, exempelvis inom halkbekämpning och snöröjning. Denna information används för att förbättra rutiner och arbetsmetoder, såsom effektivare resursstyrning.

Nämnden rekommenderas att genomföra egna kontroller inom ramen för avtalsuppföljningen (kvarstår från 2023, ingen uppföljning har skett 2024)

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen har genomfört flera åtgärder för att stärka uppföljningen av entreprenörernas efterlevnad av avtalade villkor. Avtalen för vinter- och barmarkrenhållning innehåller specifika krav inom områden som företagets organisation och ekonomiska ställning, kvalitet, miljö och arbetsmiljö samt tjänstens utförande. Förvaltningen genomför systematiska kontroller för att säkerställa att dessa krav efterlevs. Detta inkluderar regelbundna möten med entreprenörerna, där uppföljning dokumenteras i besiktningsprotokoll, byggmötesprotokoll samt ÅTA- och avvikelislistor. Sedan 2024 hålls dessutom två avtalsmöten per år med entreprenörernas verkställande ledning för att diskutera avtalets efterlevnad och eventuella förbättringsområden. För att ytterligare stärka den egna kontrollen planerar förvaltningen att under 2025 genomföra en avtalsinventering för att identifiera vilka punkter som primärt ska kontrolleras.

Nämnden rekommenderas att införa kontroller som säkerställer att nämnden bara betalar för korrekt utfört arbete (kvarstår från 2023, ingen uppföljning har skett 2024)

Stadsmiljöförvaltningens kommentar

Stadsmiljöförvaltningen har implementerat en strukturerad process med systemstöd för uppföljning och kontroll av entreprenörernas arbete. Denna process inkluderar regelbundna byggmöten och besiktningar där utfört arbete granskas mot avtalade specifikationer. Stickprovskontroller genomförs för att verifiera att tjänster levereras enligt överenskommelse. Vid behov finns även möjligheter till kontroll via GPS spårning.

Om avvikelser upptäcks, såsom uteblivna eller försenade åtgärder, skador på träd, bristande miljökrav eller otillräcklig dokumentation, sammanställs dessa och kan leda till att vite utdöms enligt avtalets bestämmelser. Denna process säkerställer att betalning endast sker för arbete som uppfyller avtalade krav och kvalitetsstandarder.

Charlotte Blomgren

Förvaltningscontroller

Anders Ramsby

Förvaltningsdirektör